

Referat: Nabomøde om undersøgelser af skum, Margretheholms Havn

Tid: 22. september 2022, kl. 16.00 – 17.30

Sted: S/K Lynettens klublokaler, Refshalevej 200, 1432 København.

Cirka 35 naboer til og brugere af Margretheholms Havn deltog i mødet.

På mødet fremlagde udviklingsdirektør i By & Havn, Ingvar Sejr Hansen, og civilingeniør og projektleder ved COWI, Tanja Christensen resultaterne fra COWIs redegørelse af skum i Margretheholms Havn samt Københavns Kommunes vurdering af COWIs redegørelse.

Skummet i Margretheholms Havn opstod i foråret 2022 i forbindelse med anlæg af en dæmning i vandet ud for Margretheholms Havn. Københavns Kommune bad By & Havn om at tage prøver af skummet og efterfølgende undersøge, om skummet kunne have givet anledning til forurening af vand og havbund i Margretheholms Havn. Det er rådgivningsvirksomheden COWI, som har gennemført alle undersøgelser af skummet.

Nedenstående konklusioner fra COWIs redegørelse blev blandt andet gennemgået på en slide:

Analyserne af sandet dokumenterer, at det tilførte sand er rent.

Skumprøven, der er analyseret som en vandprøve, viser forhøjede værdier af kulbrinter, PAH'er, tungmetaller og tinforbindelser. Koncentrationerne i skummet er betydeligt over vandkvalitetskravene.

Skummets indhold af forurenende stoffer findes ligeledes i havnens finkornede bundsediment.

Det er således en mulighed, at de forurenende stoffer i skummet helt eller delvis stammer fra bundsedimentet ved Margretheholm Havn.

Nedenstående konklusioner fra Teknik- og Miljøforvaltningen blev gennemgået på en slide:

Beregningsgrundlaget for redegørelsen (COWIS) er konservativt.

Det kan ikke udelukkes, at der er sket mindre overskridelser af miljøkvalitetskrav for vandet i havnebassinet i den periode, hvor der har været omfattende sandskum til stede under nogle uger i april måned.

De faktiske overskridelser vil have været af begrænset omfang og af kortere varighed.

Der vurderes ikke at være sket en målelig forringelse af havnesedimenterne.

Der vurderes ikke at være sket væsentlig langvarig forurening eller skade på miljøet.

Da forholdet er afsluttet og tilsvarende kritiske hændelser ikke er optrådt siden, vil Teknik- og Miljøforvaltningen ikke forfølge forholdet.

Det dog er vigtigt, at frigivelse og spredning af miljøfremmede stoffer over miljøkvalitetskravene tages alvorligt og at væsentlig dannelse og spredning af sandskum undgås fremadrettet.

Teknik- og Miljøforvaltningen vil sende By & Havns redegørelse til Styrelsen for Patientsikkerhed for endelig sundhedsfaglig vurdering, men forventer ikke, at de beregnede niveauer i havnevandet vil give anledning til, at styrelsen finder det problematisk.

Øvrige slides fra fremlæggelsen med resultater fra COWIs redegørelse kan ses i vedlagte bilag.

Efter fremlæggelsen svarede udviklingsdirektør Ingvar sejr Hansen fra By & Havn, civilingeniør Tanja Christensen fra COWI og Jørgen Lund Madsen, enhedschef for Vand og VVM i Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune på spørgsmål fra de fremmødte.

Spørgsmål/ svar under mødet:

Jeg har været i det vand efter I sagde, det var rent. Hvorfor gav I ikke besked noget før?

Ingvar Sejr Hansen, By & Havn:

Da vi fik prøveresultaterne, blev vi oprigtigt overraskede. Men vi gik i dialog med myndighederne, så snart prøveresultaterne var udredt. Først fik politikerne besked og umiddelbart derefter blev tallene offentliggjort.

Jørgen Lund Madsen, Københavns Kommune:

Vi har som myndighed en forpligtigelse til at reagere akut, hvis der er problemer med vandkvaliteten. Men på baggrund af de oplysninger, vi fik fra Styrelsen for Patientsikkerhed, vurderede vi, at det ikke var akut. Ifølge Styrelsen for Patientsikkerhed, var det skummet, man ikke skulle komme i kontakt med – ikke vandet – og da svaret på prøverne lå klar, var skummet væk.

Hvorfor lagde I ikke en flydespærre ud med det samme?

Ingvar Sejr Hansen, By & Havn:

Der er ingen tvivl om, at vi undervurderede problemstillingen. Med den viden vi har i dag, kan vi se, at vi reagerede for langsomt.

Vi oplevede skum allerede den 10. marts, hvor vi skrev til borgmesterkontoret og fik det svar, at det var skum ligesom ved Vesterhavet.

Ingvar Sejr Hansen, By & Havn:

Det er rigtigt, at der opstod skum i mindre mængder allerede i første kvartal af 2022, men det var først senere, at vi opdagede, at skummet ikke var rent. Den viden tager vi med os i det fremtidige arbejde.

Hvorfor er skummet opstået?

Ingvar Sejr Hansen, By & Havn:

Teorien er, at skummet er opstået, fordi sandet til dæmningen kommer fra Køge Bugt, hvor sandet indeholder mere ler, end sand, der hentes andre steder. Det er stadig rent sand, der lever op til alle krav, men fordi kornstørrelsen er mindre, har vi en teori om, at de miljøfremmende stoffer har haft lettere ved at binde sig til sandets lerpartikler.

Du sagde lige sandet var rent, men nu indeholder det ler?

Ingvar Sejr Hansen, By & Havn:

Sandet er stadig er rent – også selvom kornstørrelsen er anderledes, og det indeholder ler – men en teori er, at det er lerindholdet, der har gjort, at sandet har opført sig anderledes, end det plejer.

Kan vi ikke lave et ordentligt forsøg i stedet for at gætte?

Ingvar Sejr Hansen, By & Havn:

Vi går ikke ud og laver en ny lokal miljøpåvirkning. Det er op til myndighederne (Københavns Kommune) at vurdere, hvilken opfølgning, der skal være.

Jørgen Lund Madsen, Københavns Kommune:

Vi vil prøve at hjælpe med at forhindre, at det ikke gentager sig andre steder. Det er det, vi gerne vil have fokus på fremadrettet.

Hvorfor har I ikke taget prøver af belægningerne på bådene? I tog prøver længe efter sandet blev dumpet.

Tanja Christensen, COWI:

Sandet blev lagt i vandet løbende, og vi tog prøver, da der var ret meget skum i havnen.

Hvorfor beder man skadevolder om at lave en rapport?

Ingvar Sejr Hansen, By & Havn:

Vi har bedt COWI udarbejde en uvildig rapport, der indeholder en saglig vurdering.

Kommer By & Havn og rydder op i havnen?

Ingvar Sejr Hansen, By & Havn:

Man kan ikke bygge noget, uden det har miljøpåvirkninger. Spørgsmålet er, om vi laver væsentlige påvirkninger både på kort og på lang sigt. Foreløbig har undersøgelserne vist, at vi ikke laver væsentlige påvirkninger, men hvis det viser sig, at vi har lavet en væsentlig påvirkning, så står vi selvfølgelig til ansvar for det.

Er der taget gamle og nye prøver af (havbunds)sedimentet herude?

Jørgen Lund Madsen, Københavns Kommune:

Ja vi har prøver fra 2014, men vi har ikke lavet en ny prøve af sedimentet nu. De beregninger Cowi har foretaget giver et mere præcist billede, end en prøve vil gøre, for når man tager sådan en sedimentprøve, graver man ret langt ned i havbunden. Men havde vi vurderet, at havbunden var blevet væsentligt forurenet af skummet, havde vi krævet, at By og Havn skulle rydde op. Det forureningsniveau, som skummet har medført sedimentet i havnen er mindre, end den forurening, der er i forvejen, og derfor mener vi ikke, at der er behov for, at By & Havn skal ud og 'rydde op'.

Hvad sker der, hvis vi falder i vandet herude?

Jørgen Lund Madsen, Københavns Kommune:

Vi har nogle badesteder, vi overvåger – primært pga. bakterier. I havnen overvåger vi ikke bakterier, fordi man ikke må bade her. Vi har taget nye vandprøver herude i Margretheholms Havn, men vi har ikke fået et svar endnu. Umiddelbart er der ikke noget i denne undersøgelse, der tyder på, at det er farligt at falde i vandet herude.

I graver ved B&W – det må da forurene?

Ingvar Sejr Hansen, By & Havn:

Der er miljøovervågning på opgravninger, og der ligger en rapport, om første sæson af gravearbejdet i det område på vores hjemmeside.

Det må have konsekvenser, at vandgennemstrømningen i havnebassinet forringes. Hvad vil I gøre ved det?

Ingvar Sejr Hansen, By & Havn:

Forud for anlægsloven, blev der lavet undersøgelser af vandudskiftningen i Margretheholms Havn. Når dæmningen er færdig, overholder det fortsat de kriterier, der er til vandudskiftning. Det betyder, vandudskiftningen fortsat er tilstrækkelig, men det betyder ikke, at intet er ændret.

Ligger bevisbyrden hos os (bevisbyrden for, at dæmningen har påvirket vandkvaliteten i havnen)?

Ingvar Sejr Hansen, By & Havn:

Nej, bevisbyrden ligger ikke hos jer. Hvis der er en begrundet mistanke om en væsentlig påvirkning, og myndighederne mener, at det har relation til Lynetteholm, så skal By & Havn undersøge det.

Er der en mæthedsgrænse for, hvor meget mere man kan bygge mere i havnen?

Jørgen Lund Madsen, Københavns Kommune:

Hver gang du vil bygge noget nyt, skal du have en tilladelse, og vi stiller krav næsten hver gang. Vi kan sige nej, hvis der meget væsentlige påvirkninger.

Udviklingsdirektør fra By & Havn, Ingvar Sejr Hansen, sluttede mødet af med at spørge, om der var ønske om et nyt opfølgende møde om skum, men et sådan møde blev ikke efterspurgt af mødedeltagerne.